

SDÍLENÁ ODPOVĚDNOST

Magda Němcová

Mobilita kulturních statků priorita EU

- ❑ OMC PRACOVNÍ SKUPINA PRO MOBILITU SBÍREK 2008-2010
Závěrečná zpráva s doporučeními výboru pro otázky kultury a Evropskou komisi
- ❑ OMC PRACOVNÍ SKUPINA PRO ZKOUMÁNÍ ZPŮSOBŮ A PROSTŘEDKŮ KE ZJEDNODUŠENÍ PROCESU PŮJČOVÁNÍ A VYPŮJČOVÁNÍ 2011-2012

DUE DILIGENCE

Základní princip péče o sbírky

ZÁKLADNÍ OKRUHY

- ❑ státní záruky a pojišťování na principu sdílené odpovědnosti
- ❑ dlouhodobé výpůjčky
- ❑ prevence nezákonného pohybu kulturních statků
- ❑ imunita proti zabavení

POJIŠTĚNÍ VYPŮJČENÝCH PŘEDMĚTŮ

- ❑ **komerční pojištění**
tzv. z hřebíku na hřebík
100% pojištění od okamžiku vydání díla z místa uložení u půjčitele, přes transporty, instalaci, dobu výstavy, deinstalaci až po vrácení zpět na původní místo u půjčitele
- ❑ **sdílená odpovědnost**
dohoda mezi muzei o snížení nároků na pojištění pouze na kritické okamžiky
transport, instalace, vlastní výstava je jištěna dobrým zabezpečením a dodržováním principů správné péče
- ❑ **státní záruka**

STÁTNÍ ZÁRUKA

- ❑ je principem ke snížení nákladů na výstavu a omezení úniku finančních prostředků na kulturu do komerční sféry pojišťoven
- ❑ princip vznikl v anglosaském právním systému
- ❑ jeho dlouhodobé úspěšné využívání s minimem škodných událostí vedlo k rozšíření systému do dalších zemí
- ❑ **v právním systému ČR od r. 2006**
- ❑ princip stejný, legislativa – rozsah a působnost – se v jednotlivých zemích výrazně liší

ROZDÍLY

rozsah krytí

- na vypůjčené předměty na vlastní projekt
- na projekty vyvážené do zahraničí (*výjimečné*)
- podle typů půjčitelů
- podle doby trvání výstavy a území
- v ČR nelze krýt sbírky státních příspěvkových organizací**

vymezení žadatele

- organizátoři veřejnoprávní, státní
- soukromé instituce
- v ČR pouze státní příspěvkové organizace**

VÝLUKY ZE ZÁRUKY

- ❑ obecné – válka, nukleární útok, přirozené stárnutí předmětu
- ❑ **úmyslná** poškození zaviněná zaměstnanci půjčitele nebo přepravní firmy
- ❑ poškození v důsledku **hrubé nedbalosti** vypůjčitele
- ❑ **ČR – nevztahuje se na žádné škody způsobené vypůjčitelem**
- ❑ **krytí rizika terorizmu**
výhoda státní záruky, pojištění velmi drahé

STÁTNÍ ZÁRUKA

- ❑ **finanční limity**
  - ❑ ČR má dolní finanční limit
- ❑ **výše krytí pojistné události**
  - ❑ zpravidla do 100% pojistné hodnoty, může být i spoluúčast vypůjčitele
- ❑ **způsoby rozpočtování**
  - ❑ ČR schvalování na MK ČR a MF ČR
- ❑ **poplatky**
  - ❑ za zúřadování záruky
- ❑ **možnosti souběžného komerčního pojištění a záruky**
  - ❑ otázka dopojištění nekrytých rizik

VÝHODY STÁTNÍ ZÁRUKY

- ❑ postoj zaměřený na prevenci nikoliv nápravu škod
- ❑ prověřený způsob snížení nákladů na výstavní projekt
- ❑ ušetřené prostředky lze použít na zvyšování zabezpečení jednotlivých předmětů
- ❑ udělení záruky svědčí o dodržování vysokých standardů odborné práce v dané instituci

POJIŠTĚNÍ NA ZÁKLADĚ SDÍLENÉ ODPOVĚDNOSTI

- ❑ u výstavních projektů, kde nelze uplatnit státní záruku, lze náklady snížit díky sdílené odpovědnosti
  - ❑ rizika výpůjčky nesou obě spolupracující instituce
  - ❑ nejčastějším příkladem je dohoda o pojištění pouze na transport a instalaci, nikoliv na dobu pobytu předmětu na výstavě
  - ❑ vypůjčitel se však tímto krokem nezříká odpovědnosti, v případě škodní události je zpravidla povinen ji uhradit ze svých prostředků
  - ❑ princip není bez určitých rizik, proto s ním vždy musí souhlasit obě strany, zejména půjčitel
  - ❑ předpokladem je profesionalita galerie a vzájemná znalost prostředí a výměna informací (facility report, condition report, dodržování standardů, mobilita pracovníků)
  - ❑ v ČR využívána galeriemi pro vnitrostátní projekty, ne pro zahraničí

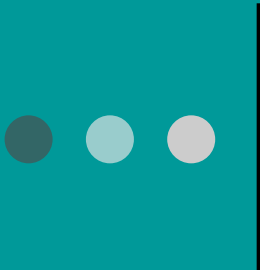
DLOUHODOBÉ VÝPŮJČKY

- ❑ trend nabývající na významu
- ❑ spolupráce institucí
- ❑ vyhledávání partnerů
- ❑ časový rozsah

PREVENCE NEZÁKONÉHO POHYBU KULTURNÍCH STATKŮ

- ❑ pro muzea hlavně dodržování zásad správné péče (due diligence)
- ❑ EU – princip navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků (lhůta 70.let od oficiálního oznámení nezákonného vývozu)
- ❑ správné zúřadování výpůjčky - povinnost vývozních (někde i dovozních) licencí
- ❑ různé mezinárodní databáze pro ukradené nebo nelegálně vyvezené předměty
  - ❑ ohrožení kulturního dědictví za válečného konfliktu
<http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php>
  - ❑ pro nezákonný pohyb kulturních statků
<http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php>
  - ❑ pro navrácení kulturních statků
<http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php>

Databázové systémy na území ČR k ochraně kulturních statků ČR

- ❑ NPÚ – **MonumNet** – databáze kulturních památek ČR (registrovaný přístup) <http://monumnet.npu.cz/monumnet.php>
- ❑ MK ČR - **CES** – databáze muzejních sbírek (záznam o každém vývozu a návratu sbírkových předmětů – neveřejná část)
- ❑ Policie ČR – **PSEUD** – databáze odcizených kulturních statků (plná verze na registrovaný přístup) <http://pseud.policie.cz/wps/portal/>
- ❑ Celní registry vývozních povolení podle zákona č. 71/1994 Sb. (neveřejné), evidenční knihy vývozních oprávnění v institucích oprávněných k jejich udělení

IMUNITA PROTI ZABAVENÍ

- ❑ pro předměty z veřejných sbírek získaných na základě právních aktů v jiných státech zpochybnitelných
- ❑ zejména sbírky „východního bloku“ získané vyvlastněním nebo majetek obětí holocaustu
- ❑ odblokování těchto předmětů pro výstavní projekty - důvod ke vzniku tzv. garance nezabavitelnosti
- ❑ není tím omezeno právo domáhat se soudní cestou náhrady za dílo, zaručuje pouze, že předmět vypůjčený na veřejnou výstavu bude vrácen půjčiteli bez ohledu na vznesené právní nároky
- ❑ do českého práva zavedeno 2011 novelizací památkového zákona 20/1987 Sb. – omezená působnost
- ❑ negativní důsledek sporu českého státu a společnosti Diag Human na mobilitu kulturních statků na celém světě